

NOWA ANTROPOLOGIA NA TRZECIE TYSIĄCLECIE?

Nieśmiertelność genetyczna oraz jej moralno-społeczne,
ekonomiczne, psychologiczne, pedagogiczne
i medyczne konsekwencje

Prawda Was wyzwoli
(Chrystus)

1. Wprowadzenie. Postawienie problemu

Hipoteza „Nieśmiertelności genetycznej” sformułowana przez autora niniejszego opracowania zakłada, iż „pojęcie dziedziczności winno być interpretowane jako nie tylko przekazywanie potomstwu rozmaitych zawiązków cech czy właściwości organizmów rodzicielskich, ale również jako k o n t y n u a c j a faktycznego życia i świadomości rodziców”¹. Genotyp, genom, kod genetyczny przekazywany potomstwu w akcie rozrodu w 100% nie jest więc kontynuacją jedynie zawiązków somatycznych, ale również **fenomenowi życia i świadomości**, których tożsamość nie ulega anihilacji, lecz trwa, chociaż w zmienionej postaci, w kolejnych pokoleniach. Wydaje się oczywistym, iż istnienie jakichkolwiek organizmów obdarzonych życiem, jest wynikiem c i ą g ł o ś c i łańcucha genetycznego, łańcucha stanowiącego nie tylko kontynuację DNA i RNA ale również pobudliwości przeradzającej się w procesie ewolucji w świadomość homo sapiens. W przekonaniu autora pierwotna pobudliwość organizmów jednokomórkowych przekształcając się stopniowo w procesie ewolucji w świadomość człowieka nie zatracą swej tożsamości. Innymi słowy, chociaż złożoność organizmów ulega bezustannej przemianie, jednakże towarzyszące tej przemianie o d c z u w a n i e przynależy do tej samej struktury psychosomatycznej. Przemianie ulega jedynie rodzaj oraz intensywność odbieranych bodźców, ale nie struktura osobnicza określająca jej tożsamość. Nieśmiertelność ameby czy wyplawka rozmnażającego się przez podział przez miliony lat jest r ó w n i e ż u d z i a ł e m organizmów wielokomórkowych przedłużających swe istnienie na drodze rozmnażania płciowego. Tak zanegowana została r e a l n o ś ć ś m i e r c i².

Nie wymaga dowodu doniosłość przedstawionej tezy, jej wpływ na wszystkie dziedziny ludzkiej działalności, zwłaszcza nauki i filozofii stanowiący prawdziwą **rewolucję światopoglądową**. Rewolucja ta wynika z zanegowania faktu uznawanego bezkrytycznie za prawdę przez ludzkość na przestrzeni wieków, zgodnie z którą śmierć człowieka (jak również jakiegokolwiek żyjącej istoty) stanowi o s t a t e c z n y k r e s

¹ Por. A. Szyszko-Bohusz, *Nieśmiertelność genetyczna*, Kraków 1996.

² *Ibidem*.

d o ś w i a d c z e ń na ziemskim planie bytu³. Znane są wprawdzie koncepcje o charakterze ezoteryczno-mistycznym postulujące przedłużenie bytu ludzkiego na drodze kolejnych wcieleń (tzw. reinkarnacja, stanowiąca istotny element wierzeń m.in. przedstawicieli hinduizmu), jednakże koncepcje te opierały się na wierze religijnej, nie zaś na metodzie dowodu naukowego, hipoteza „Nieśmiertelności genetycznej” jest hipotezą naukową, opartą na genetyce i biologii molekularnej, uwzględniającej specyfikę kodu genetycznego, DNA i RNA w powiązaniu z prawami dziedziczenia. Nie oznacza to jednak, że nie ma ona związku z filozofią czy metafizyką. W świetle tej hipotezy, określonej przez niektórych badaczy teorią⁴, szereg twierdzeń o charakterze filozoficznym i metafizycznym jawi się w nowym świetle i przybiera bardziej konkretny kształt. Zarówno w chrześcijaństwie, jak w hinduizmie, buddyzmie czy islamie – wielkich uniwersalistycznych religiach świata – całość istniejącej rzeczywistości stanowi niepodzielną j e d n o ś ć. Wszelkie życie i świadomość pochodzi, wyłania się oraz utożsamia się z s u b s t a n c j ą d u c h o w ą Absolutu, noszącego wiele mian: Boga, Najwyższego, Allaha, Wszechogarniającej Pustki, Wszechbytu itp. Tak więc byt indywidualny, jednostka, świadomość jednostkowa stanowi niejako promień, emanację, przejawienie, szczególnie wyraz owej jedynej i niepodzielnej pierwotnej SUBSTANCJI DUCHOWEJ NAJWYŻSZEGO.

Hipoteza „Nieśmiertelności genetycznej” wyjaśniająca wspólne pochodzenie oraz t o ż s a m o ś ć wszelkiego życia i świadomości w oparciu o genetykę i biologię molekularną oraz logistykę (logikę matematyczną) podąża w tym samym kierunku, używając jedynie innej konwencji przekazu oraz posługując się przykładami zaczerpniętymi z codziennego doświadczenia. Przekazywanie struktury somatycznej potomstwu wraz z całą jego anatomiczną i morfologiczną złożonością, struktury stanowiącej integralną składową ciała rodziców jest wszak oczywistą, wprost trywialną prawdą. **Zdumienie wywołuje jednak fakt zupełnego niemal braku w umysłach ludzi utożsamienia kontynuacji cielesnej z ciągłością życia, pobudliwości, świadomości.** Dogłębne zrozumienie tej doniosłej prawdy stanowi klucz wyjaśniający tajemnicę odradzającego się nieustannie życia oraz p o z o r n o ś ć, n i e r e a l n o ś ć ś m i e r c i.

W tradycji chrześcijańskiej owa wielka prawda j e d n o ś c i ż y c i a i ś w i a d o m o ś c i jawi się w słowach „Obyście byli j e d n y m ciałem i j e d n ą duszą w Chrystusie” wypowiedzianych podczas każdej Mszy świętej, w hinduizmie wyrażona jest w centralnej formule: Atman (byt indywidualny) jest tożsamy z Brahmanem (wszechbytem), ezoteryczny buddyzm głosi j e d n o ś ć wszelkiego życia („Czy widzisz obok siebie człowieka? T y j e s t e ś N i m”), ezoteryczny islam (sufizm) postuluje konieczność „unio mistica”, „zjednoczenia mistycznego” jednoczącego wszystko i wszystkich.

Autor niniejszego eseju wyraża przekonanie, że odwieczne prawdy głoszone przez wielkie uniwersalistyczne religie świata bywają jedynie na nowo „odkrywane” przez współczesną naukę, zwłaszcza fizykę kwantową oraz biologię molekularną.

³ *Ibidem.*

⁴ Por. W. Wilowski, *Zagadnienie życia i śmierci w wybranych poglądach filozoficznych i religijnych Zachodu i Wschodu*, Poznań 200, s. 123 oraz A. Szyszko-Bohusz, W. Pasterniak, *Nowa filozofia człowieka i nowa pedagogika*, „Dydaktyka Literatury” XX, Zielona Góra 2000, s. 23 i dalsze.

Wielu wybitnych przedstawicieli nauki współczesnej, myślicieli i filozofów skłania się do tego poglądu⁵.

2. Nieśmiertelność genetyczna oraz jej konsekwencje moralno-społeczne

Rewolucja światopoglądowa wywołana uznaniem za prawdziwą hipotezę Nieśmiertelności Genetycznej spowodowałaby niewątpliwie niezwykle doniosłe skutki społeczne i moralne. W okresie totalnego kryzysu wartości moralnych, drastycznych antynomii w zakresie dostępu do dóbr materialnych, oświaty i kultury, w dobie totalnego zagrożenia przetrwania ludzkości w razie wybuchu wojny termonuklearnej oraz olbrzymich środków przeznaczanych na zbrojenia – wzrost świadomości polityków, decydentów odpowiedzialnych za losy ludzkości przedstawia nieocenioną wartość. Historia ludzkości świadczy jednoznacznie o iluzoryczności i faktycznej nieskuteczności szczytnych altruistycznych i humanitarnych haseł zgodnie z którymi dobro i szczęście człowieka stanowi wartość najwyższą której należy podporządkować racje egoistyczne, politykę i ekonomię. W rzeczywistości hasła te były traktowane przez polityków (a przynajmniej przez większość z nich) jako frazesy pozbawione realnej wartości, zaś umiejętnie nimi szermowanie służy nierzadko do zamydlenia oczu ogółowi naiwnych obywateli, w celu ukrycia partykularnych, egoistycznych działań. Również etyczne wskazania wielkich religii świata uznawane bywały jakże często za abstrakcje nie mające pokrycia w rzeczywistości. Owe nacechowane niewiarą, niekiedy zaś cynizmem postawy moralno-społeczne nie mogłyby nie ulec przemianie w obliczu **d o w o d u n a u k o w e g o** świadczącego o **j e d n o ś c i** **ż y c i a**. Zgodnie z tym naukowym przesłaniem wszelka niesprawiedliwość, krzywda czy ból wyrządzona drugiej osobie byłaby **w sensie dosłownym** niesprawiedliwością, krzywdą i bólem wyrządzonym **s o b i e s a m e m u**. Ludzkość stanowi **j e d n o c i a ł o** i **j e d n ą z b i o r o w ą** **ś w i a d o m o ś ć**. Można tutaj posłużyć się analogią: jeżeli zostanie zraniony któryś z członków ciała, np. prawa ręka, to inne członki ciała nie odczuwają bólu – niemniej szkodę ponosi **c a ł e c i a ł o**. Wraz ze zrozumieniem tajemnicy **j e d n o ś c i** wszelkiego życia rodzi się również wzmożone, oparte o wiedzę holistyczną, poczucie **o d p o w i e d z i a l n o ś c i** za każdego i wszystkich. Gigantyczne sumy wydatkowane na zbrojenia w celu unicestwienia „wroga” w świetle koncepcji „Nieśmiertelności genetycznej” straciłyby realne uzasadnienie, gdyż wrogość skierowana ku **s o b i e s a m e m u** traci sens. W rezultacie zaistniałej rewolucji światopoglądowej piramidalne środki przeznaczone na zbrojenia, komfort i luksus jednostek, zostałyby przeznaczone na podniesienie stopy życiowej ogółu ludzkości, zwalczanie chorób i epidemii, rozwój nauki, oświaty, kultury, walkę z ciemnotą, zacofaniem, fanatyzmem, ograniczeniem wszechstronnego rozwoju osobowości.

⁵ Por. prace F. Capry, R. Sheldrake, J. Huberta i in.

3. Nieśmiertelność genetyczna i jej konsekwencje ekonomiczne

Konsekwencje ekonomiczne wiążące się z uświadomieniem przez ludzi, zwłaszcza zaś przez decydentów, idei *j e d n o ś c i ż y c i a* stanowiłyby nie cierpiące zwłoki wyzwanie do kreacji *n o w e j e k o n o m i k i ś w i a t a*. Podstawą i sercem tej nowej ekonomiki byłoby nie zaspokajanie potrzeb wyizolowanych ugrupowań społecznych czy narodowościowych, ale radykalna poprawa bytu *w s z y s t k i c h* mieszkańców globu. Nie wystarczyłoby oczywiście poprzestać na umorzeniu wszelkich długów zaciągniętych przez państwa trapiące ubóstwem i nędzą wobec państw zasobnych i opływających w bogactwa, ale niezwłocznie państwa te winny udzielić krajom zacofanym wszechstronnej pomocy, trwającej aż do czasu wyrównania stopy życiowej ogółu obywateli świata. Partykularne zamierzenia, projekty, plany oraz inwestycje zarówno państw jak i jednostek winny być bezwzględnie podporządkowane temu nadrzędnemu celowi. Ekonomia świata winna być całkowicie podporządkowana ideałom humanitarnym. Podstawowej metamorfozie w tymże kierunku winna ulec polityka wszystkich krajów.

4. Psychologiczne i pedagogiczne konsekwencje uznania za prawdziwą hipotezę „Nieśmiertelności genetycznej”

Pozytywna weryfikacja hipotezy „Nieśmiertelności genetycznej” stanowiłaby nie tylko rewolucję światopoglądową, ale również trudny do oceny przewrót w nauce wielu specjalności, zwłaszcza zaś w psychologii. Podstawowe pojęcie psychologii – osobowość człowieka winna ulec całkowicie nowej interpretacji, wszelkie relacje międzyludzkie zyskałyby nowe oświetlenie, w rzeczywistości koniecznością stałaby się dogłębna korekta całej, budowanej przez dziesięciolecia nauki psychologii. Osnowę tej korekty stanowiłyby całkowicie różne od dotychczasowych definicje istotowe szeregu węzłowych pojęć, jak życie, świadomość, pamięć, pamięć genetyczna, tożsamość osobowości etc. Mocniej niż kiedykolwiek stałaby się niezbędną multidyscyplinarna współpraca psychologów z przedstawicielami innych dyscyplin naukowych, zwłaszcza biologów, fizyków, lekarzy, logików, cybernetyków⁶.

Niemniej dogłębny wstrząs jak w psychologii uznanie hipotezy „Nieśmiertelności genetycznej” za prawdziwą spowodowałoby we współczesnej pedagogice. Warto przypomnieć, iż cywilizacja naukowo-techniczna zrodziła prócz centralnego kryzysu moralno-społecznego również głęboki kryzys ekologiczny oraz bez precedensu w historii wychowania kryzys pedagogiczny. W obliczu tego rozległego kryzysu pedagogicznego którego genezy doszukiwać się należy zarówno w upadku autorytetu rodziców jak i nauczycieli oraz w skostniałym systemie dydaktyczno-wychowawczym wywodzącym się od J. F. Herbarta – kreacja nowego kierunku pedagogicznego pn. „pedagogika holistyczna” związanego z koncepcją „Nieśmiertelności genetycznej” dałaby podstawy do zapoczątkowania pedagogiki jutra. Sercem tej nowej pedagogiki byłoby przepojenie

⁶ Por. A. Szyszko-Bohusz, Problem nieśmiertelności genetycznej a pedagogika holistyczna. Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych PAN – Oddział w Krakowie, t. XLI (styczeń-czerwiec 1997, Kraków 1998).

całego systemu nauczania i wychowania ideą głębokiej czci dla życia⁷, twórczej radości, tolerancji, efektywnej współpracy, kreacji osobowości wrażliwej i subtelnej, przygotowanej do życia w świecie, ale równocześnie zdolnej do introspekcji, koncentracji oraz medytacji. W trakcie badań eksperymentalnych okazało się, że młodzież zarówno na poziomie szkoły podstawowej jak i młodzież akademicka jest w stanie w pełni zrozumieć koncepcję „Nieśmiertelności genetycznej”, co więcej, być tą ideą autentycznie zafascynowana⁸. W trakcie badań okazało się, że znaczny odsetek młodzieży jak gdyby intuicyjnie zetknął się z myślą o „jedności życia i świadomości” – zadawane młodzieży pytania padały więc na podatny grunt.

5. Hipoteza „Nieśmiertelności genetycznej” a współczesna medycyna

Idea „Nieśmiertelności genetycznej” ogromnie wyraźnie współbrzmi z „Przysięgą hipokratesa”, centralną zasadą etyczną wszystkich lekarzy. W swych długoletnich badaniach o charakterze multidyscyplinarnym autor niniejszego opracowania zasięgał rady i dyskutował z wielu wybitnymi przedstawicielami współczesnej medycyny, przy czym do kontaktów szczególnie owocnych i twórczych zalicza współpracę ze śp. prof. dr hab. med. Julianem Aleksandrowiczem oraz prof. dr hab. med. Henrykiem Gaertnerem. Pozytywna opinia obydwu znamienitych uczonych dotycząca istoty mojej hipotezy stanowiła wielką zachętę do kontynuacji badań. Potężną inspiracją dla autora była również postać oraz niezwykle osiągnięcia twórcze Alberta Schweitzera⁹. Współczesną medycynę holistyczną, pedagogikę holistyczną oraz hipotezę „Nieśmiertelności genetycznej” jednoczy ta sama ideowa postawa.

6. Podsumowanie całokształtu rozważań. Problem weryfikacji hipotezy

Z przedstawionych rozważań jasno wynika, że pozytywna weryfikacja hipotezy „Nieśmiertelności genetycznej” spowodowałaby niewątpliwie dogłębną rewolucję światopoglądową, wywołując konieczność rewizji dotychczasowych poglądów na życie, świadomość, osobowość, tożsamość człowieka etc. Istotnej holistycznej modyfikacji zostałyby poddana zarówno sfera społeczno-moralna, jak również filozoficzne i psychologiczne teorie osobowości, problematyka pedagogiki oraz medycyny jutra.

Problemem węzłowym pozostaje weryfikacja hipotezy „Nieśmiertelności genetycznej”, odpowiedź na pytanie, czy koncepcja ta jest falsyfikowalna, tzn. czy można stwierdzić jednoznacznie jej prawdziwość, wreszcie czy przedstawiona argumentacja nie zawiera błędów logicznych.

Zarówno długotrwałe multidyscyplinarne badania twórcy hipotezy, świadectwo wybitnych autorytetów różnych gałęzi wiedzy jak również zdrowy rozsądek zdają się wskazywać na prawdziwość hipotezy „Nieśmiertelności genetycznej” uzasadniającej przekonywująco z w y c i ę s t w o ż y c i a n a d ś m i e r c i ą.

⁷ Por. A. Szyszko-Bohusz, *Albert Schweitzer a pedagogika naszych czasów*, [w:] *Medycyna u progu XXI wieku*, praca zbiorowa pod red. Kazimierza Imielińskiego, Warszawa 1999.

⁸ Por. A. Szyszko-Bohusz, *Nieśmiertelność Genetyczna*, op. cit.

⁹ A. Szyszko-Bohusz, *Albert Schweitzer...*, op. cit.

**GENETIC IMMORTALITY AND ITS MORAL SOCIAL, ECONOMICAL, PSYCHOLOGICAL,
PEDAGOGICAL AND MEDICAL CONSEQUENCES**

S u m m a r y

According to the author's Hypothesis of Genetic Immortality the revision of to-date terminology as life, consciousness, personal identity, genetic memory, heredity is proposed.

He claims the notion of heredity can be understood as continuity of the parents' life in children. Therefore, the chain of life and consciousness is not interrupted despite of the death of individual. The scientific verification of the Hypothesis of Genetic Immortality creates the new holistic idea on the whole reality, seriously influences the social, economical, psychological, pedagogical and medical spheres of the human activity.

Bibliografia

- J. Aleksandrowicz, S. Cwynar, A. Szyszko-Bohusz, *Relaks – wskazówki dla lekarzy i pedagogów*, Warszawa 1970.
- E. Białek, *Jesteśmy jedną, wielką rodziną*, Warszawa 2000.
- E. Białek, *Nie bójmy się zmian*, Warszawa 1997.
- L. Borkowski, *Logika formalna (Systemy logiczne – wstęp do metalogiki)*, Warszawa 1977.
- H. Gaertner, *Albert Schweitzer i jego zasada „czci dla życia” a współczesna ekologia*, *Przegląd Lekarski* 1990.
- J. Gnitecki, *Uniwersalne Prawa Kosmosu*, Poznań 1994.
- J. Gnitecki, W. Pasterniak, *Wychowanie jako poszukiwanie wartości*, Gorzów Wlkp. 1993.
- J. Gnitecki, *Czynnik X w kolejnych etapach rozwoju refleksji pedagogicznej: od mądrości wychowania do refleksji w perspektywie transcendentualno-universalistycznej*, [w:] *Dydaktyka Literatury XX*, red. W. Pasterniak, Zielona Góra 2000.
- J. Hubert, *Creativity (A definition based on the concept of Negentropy)*, *Dilactics and Humanism*, nr 2, Warszawa 1985.
- W. Pasterniak, *Piękno i sacrum. U podstaw pedagogiki teonomicznej*, Poznań 1998.
- W. Pasterniak, *Przestrzeń edukacyjna*, Zielona Góra 1995.
- W. Pasterniak, *Wartości i symbole w przestrzeni edukacyjnej*, Gorzów Wlkp. 1997.
- W. Pasterniak, *Głębia i Pewność (O pedagogice teonomicznej u progu trzeciego tysiąclecia)*, Poznań 1999.
- R. Sheldrake, *A. new science of life. The hypothesis of formative causation*, London 1981.
- A. Szyszko-Bohusz, *Uniwersalny Stan Świadomości*, Poznań 1991.
- A. Szyszko-Bohusz, *Nieśmiertelność genetyczna*, Kraków 1996.
- A. Szyszko-Bohusz, W. Pasterniak, *Nowa Filozofia Człowieka i Nowa Pedagogika*, *Dydaktyka Literatury XX*, Zielona Góra 2000.
- A. Szyszko-Bohusz, *Nieśmiertelność genetyczna jako problem interdyscyplinarny. Czy świadomość jest dziedziczona? Sztuka leczenia 4/98*.
- A. Szyszko-Bohusz, *Nieśmiertelność genetyczna w świetle pedagogiki holistycznej*, *Sztuka Leczenia 2/2000*.
- A. Szyszko-Bohusz, *Świadomość Światła*, Świdnica 2000.
- A. Szyszko-Bohusz, *Hipoteza Nieśmiertelności Genetycznej. Naukowy „Atak na śmierć”, Sami Sobie, 1/2000*, (Kwartalnik Koła SM przy TWK Kraków).
- J. Trąbka, *Dusza mózgu*, Kraków 2000.
- K. Wilber, *Eksplzja świadomości*, Kraków 1997.
- K. Weber, *Poszukiwanie jedności. Nauka i mistyka*, Warszawa 1990.